

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-14-07

Druk nr 1444
Warszawa, 15 lutego 2007 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o świadczeniach
rodzinnych oraz ustawy o podatku
rolnym.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 i Nr 222, poz. 1630) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Świadczenia rodzinne przysługują:

1) obywatelom polskim;

2) cudzoziemcom:

a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,

b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,

c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694), zgody na pobyt

tolerowany lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy, jeżeli zamieszkują łącznie z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.”;

2) w art. 3:

a) w pkt 1 w lit. c:

– tiret trzynaste otrzymuje brzmienie:

„– dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne,”

– tiret piętnaste otrzymuje brzmienie:

„– stypendia określone w przepisach o systemie oświaty, przepisach Prawo o szkolnictwie wyższym oraz w przepisach o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a także inne stypendia przyznawane uczniom lub studentom,”

b) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) osobie uczącej się – oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się i niepozostającą na utrzymaniu rodziców, w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony;”

c) po pkt 15 dodaje się pkt 15a w brzmieniu:

„15a) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.Urz. WE L 149 z 5.07.1971, str. 2, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 35, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.Urz. WE L 74 z 27.03.1972, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 1, str. 83, z późn. zm.);”

d) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25 roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25 rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne; do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką

opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko;”,

e) pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) szkole wyższej – oznacza to uczelnię, w rozumieniu przepisów Prawo o szkolnictwie wyższym, a także kolegium nauczycielskie, nauczycielskie kolegium języków obcych oraz kolegium pracowników służb społecznych;”,

f) w pkt 23 uchyla się lit. e,

g) w pkt 24 uchyla się lit. e;

3) w art. 5 w ust. 8a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej na okres co najmniej 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego;”;

4) w art. 7 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;”;

5) w art. 10 w ust. 5:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;”,

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej

5 dni w tygodniu, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki, w żłobku albo w przedszkolu, z wyjątkiem:

a) dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przebywającego w żłobku albo w przedszkolu z powodów terapeutycznych,

b) dziecka przebywającego w zakładzie opieki zdrowotnej, z wyjątkiem zakładów, o których mowa w art. 3 pkt 7,

oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;”;

6) w art. 11a w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.”;

7) w art. 14 po ust. 2 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Wniosek o wypłatę dodatku składa się w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego.

4. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.”;

8) w art. 15b ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów.

3. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 3 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy z wnioskiem występuje opiekun

prawny albo opiekun faktyczny dziecka – w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania.”;

9) w art. 17 w ust. 5 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;”;

10) art. 17a otrzymuje brzmienie:

„Art. 17a. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej przekazał organowi właściwemu informację, że osoba uprawniona lub jej przedstawiciel marnotrawią wypłacane jej świadczenia rodzinne lub wydatkują je niezgodnie z przeznaczeniem, organ właściwy może przekazywać należne osobie świadczenia rodzinne w całości lub w części w formie rzeczowej.”;

11) w art. 23 ust. 4a i 4b otrzymują brzmienie:

„4a. W przypadku gdy w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 3 pkt 17a, organ właściwy może przeprowadzić wywiad.

4b. W przypadku, o którym mowa w ust. 4a, organ właściwy może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach, o których mowa w art. 3 pkt 17a, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym

przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.”;

12) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. 1. W przypadku gdy członek rodziny osoby uprawnionej do świadczeń rodzinnych przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami do marszałka województwa.

2. W przypadku wyjazdu członka rodziny do państwa, o którym mowa w ust. 1, po wydaniu przez organ właściwy decyzji przyznającej świadczenia rodzinne, organ właściwy występuje do marszałka województwa o ustalenie, czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, marszałek województwa ustala, czy w przekazanej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

4. W przypadku gdy marszałek województwa w sytuacji, o której mowa w ust. 1, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wydaje decyzję zgodnie z art. 21.

5. W przypadku gdy marszałek województwa w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że

mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenia rodzinne od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, marszałek województwa wydaje decyzję w sprawie świadczeń rodzinnych zgodnie z art. 21 od dnia, w którym do osoby mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
7. W przypadku gdy marszałek województwa ustali, że w sprawie nie mają zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przekazuje sprawę organowi właściwemu:
  - 1) w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych – w przypadku, o którym mowa w ust. 1;
  - 2) w celu wznowienia wypłaty świadczeń rodzinnych – w przypadku, o którym mowa w ust. 2.
8. Organ właściwy w przypadku, o którym mowa w:
  - 1) ust. 7 pkt 1 – ustala prawo do świadczeń rodzinnych od miesiąca złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1;
  - 2) ust. 7 pkt 2 – wznawia wypłatę świadczeń rodzinnych od dnia ich wstrzymania.

9. Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, podlegają dochodzeniu przez marszałka województwa. Przepis art. 30 stosuje się odpowiednio.
10. W przypadku potrącenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych ze świadczeń wypłacanych zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez państwo wymienione w ust. 1, marszałek województwa umarza w całości lub w części kwotę nienależnie pobranych świadczeń.”;

13) w art. 24 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. W przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.”;

14) w art. 26:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 lipca, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz

wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc wrzesień następuje do dnia 30 września.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc wrzesień następuje do dnia 31 października.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Podmiot realizujący świadczenia rodzinne jest obowiązany poinformować osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne o terminach składania wniosków, o których mowa w ust. 3 i 4 oraz w art. 24.”;

15) w art. 30:

a) w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) świadczenia rodzinne wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 23a ust. 5, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego do dnia wstrzymania wypłaty.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Za nienależnie pobrane świadczenia nie uznaje się kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych, które zostały zwrócone zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”,

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Kwoty świadczeń rodzinnych, o których mowa w ust. 2, podlegają zwrotowi łącznie z ustawowymi odsetkami na podstawowy rachunek bankowy gminy. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osoba przestała być uprawniona do świadczeń rodzinnych.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Organ właściwy, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny.”;

16) w art. 32:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy może bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego albo osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody.”;

17) w art. 60 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba otrzymująca świadczenia na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.¹⁾), która ukończyła 50 lat do dnia wejścia w życie ustawy, nabywa na swój wniosek prawo do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka do czasu uzyskania prawa do emerytury lub renty albo prawa do zasiłku stałego określonego w przepisach o pomocy społecznej, jeżeli dochód rodziny nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 1, i egzekucja ustalonych wyrokiem sądu rodzinnego alimentów jest bezskuteczna.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969, Nr 191, poz. 1412, Nr 245, poz. 1775 i Nr 249, poz. 1825) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, na podstawie danych statystycznych, ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, nie później niż do dnia 23 września każdego roku, wysokość przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 90, poz. 1000, z 2001 r. Nr 154, poz. 1791, z 2002 r. Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 83, poz. 759 i Nr 228, poz. 2255.

UZASADNIENIE

- I. Zmiany w art. 1 projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym

Zmiana w art. 1 pkt 1 projektu

Proponuje się zmienioną redakcję przepisu o prawie do świadczeń rodzinnych dla cudzoziemców, których uprawnienia wynikają z wiążących Rzeczpospolitą umów międzynarodowych.

Aktualne brzmienie art. 1 ust. 2 pkt 2, stanowiącego, że prawo to przysługuje „cudzoziemcom posiadającym obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego” proponuje się zastąpić brzmieniem „cudzoziemcom, do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym”.

Z uwagi na powyższe konieczna jest zmiana w ust. 3 art. 1.

Uprawnienia cudzoziemców będących obywatelami UE lub EOG do świadczeń rodzinnych w Polsce wynikają bowiem z Traktatu Akcesyjnego o przystąpieniu RP do UE, a w konsekwencji o obowiązywaniu w tym zakresie przepisów wspólnotowych o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ponieważ przepisy wspólnotowe dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ujęte są w akcie prawnym rangi rozporządzenia Rady WE, więc stosowane są w Polsce bezpośrednio i nie ma konieczności regulacji tej kwestii w ustawodawstwie krajowym. Tym samym, tak obecny, jak i proponowany w niniejszym projekcie przepis art. 1 ust. 2 pkt 2, ma tylko charakter informacyjny, a prawo obywateli UE i EOG do świadczeń rodzinnych w Polsce wynika nie z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ale z rozporządzeń wspólnotowych (rozporządzenie Rady EWG nr 1408/71 – Dz.Urz. UE L 149 z 05.07.71, s. 2 oraz rozporządzenia EWG nr 574/72 – Dz.Urz. UE L 074 z 27.03.72, s. 1).

W związku z informacyjnym, a nie prawotwórczym charakterem treści art.1 ust. 2 pkt 2 ustawy oraz biorąc pod uwagę, że:

- lista osób, do których aktualnie stosuje się wiążące RP przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, jest szersza aniżeli wymienieni w obecnym brzmieniu art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy obywatele UE lub EOG (uprawnionymi są również obywatele Szwajcarii, obywatele państw trzecich legalnie zamieszkali na terytoriach UE, EOG, Szwajcarii, którzy jeszcze nie są objęci tymi przepisami ze względu na ich obywatelstwo, bezpaństwowcy),
- zakres ten może podlegać dalszym zmianom,

zasadne jest, aby odwołać się tu ogólnie do zakresu podmiotowego wynikającego z wiążących RP umów międzynarodowych.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. a (tiret 1) projektu

Propozycja zgłoszona przez Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w Warszawie, polegająca na wprowadzeniu zapisu o pomniejszaniu dochodów członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej o składki na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych podlegają opodatkowaniu tylko w tej części, w której pochodzą one z działalności pozarolniczej (dochody z działalności rolniczej są zwolnione z opodatkowania). Analizując te przepisy łącznie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych należy stwierdzić, że przy ustalaniu prawa do tych świadczeń członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych należy uwzględniać wszystkie dochody tych osób, tj. podlegające opodatkowaniu (na podstawie art. 3 pkt 1 lit. a ustawy) oraz niepodlegające opodatkowaniu (na podstawie art. 3 pkt 1 lit. c tiret 13 ustawy).

Taka konstrukcja omawianych przepisów powoduje, że występując do organu ustalającego prawo do świadczeń rodzinnych członkowie rolniczych

spółdzielni produkcyjnych powinni udokumentować dochody z dwóch źródeł, tj. z działalności opodatkowanej (na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego) oraz z działalności niepodlegającej opodatkowaniu (np. na podstawie zaświadczenia ze spółdzielni).

Dochody podlegające opodatkowaniu wykazywane są w kwocie netto, tj. po pomniejszeniu m.in. o składki na ubezpieczenie społeczne (zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych), natomiast dochody niepodlegające opodatkowaniu w kwocie brutto, a więc bez pomniejszenia tej składki.

Członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych opłacają składki na ubezpieczenia społeczne od całości dochodów uzyskiwanych z tytułu członkostwa w tych spółdzielniach, konieczne jest zatem, aby przy ustalaniu dochodu uprawniającego do świadczeń rodzinnych pomniejszany o te składki był zarówno dochód podlegający opodatkowaniu, jak i niepodlegający opodatkowaniu.

Nieuwzględnienie w ustawie o świadczeniach rodzinnych specyficznego sposobu opodatkowania dochodów członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych stanowi błąd, który proponuje się naprawić zmianą określoną w art. 1 pkt 2 lit. a projektu ustawy.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. a (tiret 2) projektu

Zmiana związana ze zmianą tytułu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. b projektu

Zmiana definicji „osoby uczącej się” podyktowana jest wniesionymi do Trybunału Konstytucyjnego sprawami o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP dotychczasowego przepisu.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. c projektu

W związku z wprowadzeniem do ustawy przepisów dotyczących postępowania przy stosowaniu przepisów o koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego proponuje się dodanie w słowniczku ustawy definicji pojęcia „przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. d projektu

Zmiana definicji pojęcia „rodziny” powoduje, że do składu rodziny nie będą wliczane dzieci pozostające w związku małżeńskim, a także pełnoletnie dziecko posiadające własne dziecko. Zawarcie przez dziecko związku małżeńskiego, a także urodzenie dziecka powoduje, że osoby tworzą nową rodzinę, tym samym nie jest zasadnym umieszczanie tych osób w składzie rodziny ich rodziców.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. e projektu

Rozszerzenie definicji szkoły wyższej o kolegium nauczycielskie, nauczycielskie kolegium języków obcych i kolegium pracowników służb społecznych pozwoli na przyznanie osobom uczącym się w tych instytucjach świadczeń rodzinnych.

Zmiana w art. 1 pkt 2 lit. f i g projektu

Ustawa o świadczeniach rodzinnych zobowiązuje do uwzględniania każdej zmiany w egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. Mając na uwadze fakt, że często wysokość wyegzekwowanych świadczeń alimentacyjnych zmienia się każdego miesiąca, co powoduje konieczność zmiany decyzji, proponuje się, aby zmiany egzekucji świadczeń alimentacyjnych w trakcie okresu zasiłkowego nie wpływały na prawo do świadczeń rodzinnych do końca okresu zasiłkowego. Zmiany te będą miały wpływ na prawo do świadczeń w kolejnym okresie zasiłkowym. Zmiana ta postulowana była przez realizatorów świadczeń rodzinnych.

Zmiana w art. 1 pkt 3 projektu

Zmiana w art. 5 ust. 8a pkt 1 polega na wyraźnym określeniu warunków, jakie musi spełniać umowa dzierżawy, aby można było nie wliczać obszarów rolnych oddanych w dzierżawę przy ustalaniu dochodu rodziny.

Dotychczasowa regulacja odsyłała do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, co budziło liczne wątpliwości w tej kwestii.

Zmiana w art. 1 pkt 4 projektu

Zmiana powoduje, że w przypadku gdy niepełnoletnie dziecko, na które pobierane są świadczenia rodzinne, urodziło dziecko rodzina nie utraci prawa do tych świadczeń. Urodzenie przez niepełnoletnie dziecko własnego dziecka de facto powoduje, że rodzina ponosi zwiększone wydatki i nie jest zasadne w tej sytuacji pozbawianie jej prawa do świadczeń rodzinnych.

Zmiana w art. 1 pkt 5 lit. a projektu

Z uwagi za pojawiające się wątpliwości do obecnego kształtu przepisu proponuje się jego doprecyzowanie.

Zmiana w art. 1 pkt 5 lit. b i pkt 9 projektu

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 52, poz. 467, z późn. zm.) specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy zapewnia całodobową opiekę nad umieszczonym tam dzieckiem. Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie sprawującej bezpośrednią opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem, natomiast dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje osobie przebywającej na urlopie wychowawczym, która sprawuje bezpośrednią opiekę nad dzieckiem. Tym samym w przypadku umieszczenia dziecka w ośrodku szkolno-wychowawczym i korzystania w nim z całodobowej opieki osoba przestaje sprawować bezpośrednią opiekę nad dzieckiem, a zatem nie jest zasadne dalsze pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego oraz dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Zmiana w art. 1 pkt 6 projektu

Zmiana powoduje możliwość przyznania dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka w sytuacji, gdy sąd oddalił powództwo o zasądzenie alimentów od drugiego z rodziców, np. w sytuacji, gdy drugi z rodziców jest niepełnosprawny.

Zmiana w art. 1 pkt 7 projektu

Zmiana w art. 14 ustawy ma na celu doprecyzowanie kwestii przysługiwania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, w związku z licznymi rozbieżnościami w interpretacji dotychczasowego brzmienia tego przepisu. Dodatek będzie przysługiwał raz w okresie zasiłkowym, a termin na złożenie wniosku o jego wypłatę zostanie ograniczony do 3 miesięcy. Uzasadnione jest to zarówno nazwą dodatku, jak i jego celem. Dodatek przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, a zatem powinien być przeznaczony – zgodnie z wolą ustawodawcy – na potrzeby związane z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego.

Zmiana w art. 1 pkt 8 projektu

Zmiana polega na rozszerzeniu zakresu podmiotowego osób uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Do zapomogi oprócz rodziców i opiekuna prawnego będzie uprawniony także opiekun faktyczny dziecka, tj. osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka.

Proponuje się także wydłużenie okresu składania wniosku o jednorazową zapomogę z 3 m-cy do 12 m-cy od dnia narodzin dziecka dla opiekunów prawnych i faktycznych dziecka. Powyższe rozwiązania umożliwią osobom przysposabiającym dziecko ubieganie się o przedmiotowe świadczenie, zwłaszcza w sytuacji, gdy przeciągają się procedury adopcyjne.

Zmiana w art. 1 pkt 10 projektu

Zmiana w art. 17a ma charakter redakcyjny. Po wyrazach „organowi właściwemu” oraz „organ właściwy” skreślone zostały wyrazy „wierzyciela”.

W ustawie o świadczeniach rodzinnych funkcjonuje bowiem pojęcie „organu właściwego”.

Zmiana w art. 1 pkt 11 projektu

Zmiana do art. 23 ust. 4a i 4b ma charakter redakcyjny. Powołany w przepisie art. 3 pkt 17 został uznany za niezgodny z art. 18, art. 32 ust. 1, art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2005 r. (Dz. U. Nr 95, poz. 806). Zgodnie z wyrokiem wyżej wymieniony przepis utracił moc z dniem 31 grudnia 2005 r.

Art. 3 pkt 17a ustawy określający znowelizowaną definicję osoby samotnie wychowującej dziecko został dodany przez art. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 267, poz. 2260) zmieniającej niniejszą ustawę z dniem 1 stycznia 2006 r. Zmiana polega na dostosowaniu powołanego w art. 23 ust. 4a i 4b ustawy przepisu do obowiązującego stanu prawnego.

Zmiana w art. 1 pkt 12, pkt 15 lit. a i b projektu

Dodanie przepisów regulujących postępowanie przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych w przypadku koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Określona została procedura postępowania, w przypadku gdy osoba składa w Polsce wniosek o świadczenia rodzinne w sytuacji, gdy członek rodziny przebywa w państwie, w którym stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Określona została także procedura postępowania, w przypadku gdy w okresie pobierania świadczeń w Polsce członek rodziny wyjeżdża do państwa, w którym stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Ponadto art. 30 ustawy, dotyczący nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, został uzupełniony o przepisy dotyczące nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Wprowadzenie tej zmiany nie powoduje nałożenia na samorzady województw nowych obowiązków. Przepis ten określa i doprecyzowuje tryb

postępowania w sytuacjach współpracy gminy (organ przyznający świadczenia w systemie krajowym) z samorządem województwa (organ przyznający świadczenia w sprawach z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego). Przepis został opracowany we współpracy z przedstawicielami samorządów województw – Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, już realizujących zadania wynikające z ustawy.

Zmiana w art. 1 pkt 13 projektu

Prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności ustala się na okres zasiłkowy (wyjątek dotyczy orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydanych na czas określony), a nie bezterminowo, jak to ma miejsce w praktyce części organów realizujących zadania w zakresie świadczeń rodzinnych. Stąd zachodzi konieczność dodatkowego podkreślenia, że co prawda prawo do powyższych świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, jednak nie dłużej niż do końca okresu zasiłkowego.

Zmiana w art. 1 pkt 14 projektu

Zmiana do art. 26 ust. 3 i 4 ma charakter doprecyzowujący. Dotychczas przepis stanowił jedynie o terminie wypłaty należnych świadczeń rodzinnych. Jednakże wypłata świadczeń rodzinnych uzależniona jest uprzednio od ustalenia prawa do przedmiotowych świadczeń, a tym samym od wydania odpowiedniej decyzji administracyjnej. Zmiana zatem wprowadza realizowany przez organy właściwe obowiązek ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych w określonych terminach.

Zmiana w art. 26 ust. 6 polega na skreśleniu części przepisu stanowiącego o konieczności przedłożenia do dnia 15 marca oświadczenia o dochodzie członków rodziny za poprzedni rok kalendarzowy w terminie do dnia 31 stycznia. Obowiązek taki nakładał art. 25a, który został uchylony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 267, poz. 2260) zmieniającej niniejszą ustawę z dniem 14 stycznia 2006 r.

Zmiana w art. 1 pkt 15 lit. c i d projektu

Zmiana do art. 30 ust. 8 i 9 w sposób wyczerpujący reguluje kwestię odsetek od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, co budziło do tej pory wiele niejasności i rozbieżności interpretacyjnych. W ust. 9 wyraźnie ustawodawca określił, że kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych organ właściwy może umorzyć wraz z ustawowymi odsetkami.

Zmiana w art. 1 pkt 16 projektu

Zmiana do art. 32 ust. 1 polega m.in. na dodaniu do treści przepisu następujących wyrazów „zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody”. Z dniem 1 września 2006 r. wzrasta wysokość świadczeń rodzinnych. Aby podnieść wysokość świadczeń rodzinnych organy właściwe realizujące zadania z zakresu świadczeń rodzinnych muszą zmienić wydane wcześniej decyzje administracyjne, które w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego wydawane są na okres dłuższy niż okres zasiłkowy. W obecnym stanie prawnym jest to możliwe jedynie pod warunkiem wyrażenia zgody przez świadczeniobiorcę, co wiąże się z koniecznością osobistego stawiennictwa w organie właściwym osoby niepełnosprawnej. Przyznanie organowi właściwemu prawa zmiany decyzji na korzyść strony, bez jej zgody, ułatwi całą procedurę związaną z wprowadzeniem nowych kwot świadczeń rodzinnych, a świadczeniobiorców odciąży od dodatkowych trudności z tego wynikających.

Ponadto doprecyzowano, że w przypadku gdy członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego organ właściwy może zmienić lub uchylić ostateczną decyzję, bez zgody strony.

Zmiana w art. 1 pkt 17 projektu

Zmiana redakcyjna. Zamiast wyrazów „osoba otrzymująca świadczenia z funduszu alimentacyjnego” wprowadzono nazwę ustawy tak, aby uniknąć wątpliwości interpretacyjnych.

Przytoczony w przepisie art. 12 został uchylony z dniem 31 grudnia 2005 r. wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 maja 2005 r.

uznającym jego niezgodność z art. 18, art. 32 ust. 1, art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W celu uniknięcia nieprawidłowości polegającej na odesłaniu do uchylonego już przepisu wpisano całą nazwę przedmiotowego dodatku, który w wyniku nowelizacji jest określony w art. 11a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

II. Zmiana w art. 2 projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na podstawie dochodu z roku poprzedzającego okres zasiłkowy na okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia kolejnego roku kalendarzowego (art. 24 ust. 2). Ustawa z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 260, poz. 2260) wprowadziła, z inicjatywy poselskiej, zmianę art. 5 ust. 8 ustawy, która zmieniła zasadę ustalania wysokości dochodu z 1 ha przeliczeniowego. Zgodnie z art. 5 ust. 8 ustawy, w przypadku gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia, przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969, z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującym art. 18 ustawy o podatku rolnym Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, na podstawie danych statystycznych, ogłasza, w terminie do dnia 30 października każdego roku, wysokość przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego. Dotychczasowa praktyka oraz informacje uzyskane od Prezesa GUS wskazują, że obwieszczenie zostanie wydane w ostatnich dniach października, a więc długo po rozpoczęciu okresu zasiłkowego. Sytuacja taka oznacza, że decyzje podejmowane przed ogłoszeniem nowego wskaźnika będą mogły brać pod uwagę dochód sprzed dwóch lat, a nie – jak mówi ustawa o świadczeniach rodzinnych – z roku poprzedzającego okres zasiłkowy. Taka możliwość będzie istniała dopiero od listopada. W związku

z powyższym uzasadniona jest konieczność przesunięcia terminu ogłaszania wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało nowelizację ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym zobowiązującą Prezesa GUS do ogłoszenia wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego do dnia 31 sierpnia każdego roku. Jednakże – jak podnosi Prezes GUS – proponowany dzień 31 sierpnia jest terminem nierealnym i niemożliwym do dotrzymania. Po wnikliwej analizie możliwości przyspieszenia określonych prac obliczeniowych, bez utraty ich wiarygodności, najwcześniejszym możliwym terminem publikacji wskaźnika jest 23 września. W bieżącym okresie zasiłkowym Prezes GUS ogłosił wysokość dochodu 21 września 2006 r. Jednakże tegoroczne doświadczenia przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych osobom uzyskującym dochody z gospodarstwa rolnego wskazują na konieczność wcześniejszego ogłaszania wysokości dochodu z 1 ha przeliczeniowego.

III. Wejście projektu ustawy w życie

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Projekt ustawy dotyczy organów właściwych realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych (tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne), marszałka województwa oraz osób korzystających z systemu świadczeń rodzinnych.

Skutki finansowe dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego:

Celem projektu jest dokonanie zmian w obecnie obowiązującej ustawie o świadczeniach rodzinnych, które ułatwią jej stosowanie w praktyce. Proponowane zmiany mają zatem przede wszystkim charakter doprecyzowujący i w związku z tym w ich wyniku nie przewiduje się zmiany poziomu wydatków na świadczenia. Przewiduje się co prawda niewielki ruch w liczbie świadczeniobiorców, jednak będzie on zarówno w kierunku przyrostu, jak i spadku, których saldo, jak się ocenia, mieścić się będzie w granicach błędu statystycznego. Nie ma zatem obawy, aby projektowane zmiany stanowiły zagrożenie do realizacji budżetu na świadczenia rodzinne i zaliczkę alimentacyjną przewidzianego w ustawie budżetowej na rok 2007.

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Przedmiot regulacji niniejszej ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy został opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Brak było podmiotów zgłaszających zainteresowanie pracami nad projektem ustawy.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz poddany konsultacjom z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) Forum Związków Zawodowych,
- 2) NSZZ „Solidarność”,
- 3) NSZZ „Solidarność '80”,
- 4) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych,
- 5) Konfederacją Pracodawców Polskich,
- 6) Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 7) Związkiem Rzemiosła Polskiego,
- 8) Business Centre Club.

Uwagi zgłoszone w trakcie uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z partnerami społecznymi zostały rozstrzygnięte i uwzględnione. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego uwag nie zgłosiła.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT/173/2007/DP/kma

Warszawa, 29.01. 2007 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o podatku rolnym, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-14-07), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej

PODSEKRETARZ STANU
Tadeusz Koźlak

Do uprzejmej wiadomości:

Pani Anna Kalata

Minister Pracy i Polityki Społecznej

CABINET
SEKRETARIAT RADY MINISTRÓW

2007-01-30